

# U ZAJEDNISTVU HRVATA PROSLAVLJENI DANI MATERINSKOG JEZIKA I 55.OBJETNICA OD OBJAVE DECLARACIJE

marti, 26 aprilie 2022

U Zajedništvu Hrvata proslavljeni dani materinskog jezika i 55. Obljetnica od objave deklaracije o nazivu i položaju hrvatskog jezika

Dva značajna kulturna događaja za hrvatsku manjinu u našoj zemlji obilježena su 17. ožujka u Karaševu, odnosno u amfiteatru srednjeg sjevera Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj.

Riječ je o proslavi Dana materinskog jezika i o obilježavanju 55. obljetnice od objave Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika. Događaj je organiziralo Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj u suradnji s Odjelom za međunarodne odnose Rumunjske vlade, a nazočili su brojni gosti, među kojima i Njeziva Ekscelencija Marija Kapitanović, veleposlanica Republike Hrvatske u Rumunjskoj, podtajnik Odjela za međunarodne odnose Rumunjske vlade Thomas Indilariu, glavni školski inspektor Karaševske županije Lavinia Carina Pristavu, lektorica hrvatskog jezika na Sveučilištu u Bukureštu Marija Lacki, ravnatelj i nastavnici škole iz Karaševa zajednice, kao i vrlo velik broj učenika ovih škola.

Predsjednik ZHR-a Slobodan Gera je na otvaranju manifestacije poželio dobrodošlicu i zahvalio na sudjelovanju svim prisutnima, a zatim je govorio o jeziku kao Božjem daru koji svima nama služi za komunikaciju. "Danas govorimo o jeziku, o njemu raspravljamo, njega gajimo, volimo, slavimo, uvažavamo i promičemo, kao što su to radili i naši stari tijekom sedam stoljeća. Drago mi je da smo se u velikom broju okupili na ovom iznimnom događaju koji želi biti proslava materinskog jezika i jezika općenito, a vi ste, dragi učenici, zajedno s vašim nastavnicima, najpožvaniji da budete istinski uvažavati ovoga Božjeg dara koji svima nama služi za sporazumijevanje".

A upravo učenici škole iz Karaševa zajednice su bili glavni protagonisti manifestacije Dana materinskoga jezika. Oni su recitali pjesme i ulomke na materinskom jeziku iz djela klasičnih hrvatskih književnika, izrazili su vlastite stavove o materinskom jeziku te naglasili važnost uvažavanja jezične raznolikosti u svijetu, jedno od najvažnijih bogatstava prošlosti, kulture i identiteta naše države. Materinski jezik je blago prema kojem se svaki od nas uvijek mora odnositi s ljubavlju i poštovanjem, poručili su najmlađi sudionici kulturne manifestacije i zaključili da je Rumunjska model interkulturalnosti i skladnog suživota nacionalnih manjina s većinskim narodom.

Veleposlanica Marija Kapitanović je u svom govoru istaknula da je 1967. godina bila jako važna za hrvatski jezik, zato što je to bio politički odjek želje ne samo za samostalnost jezika nego i nacije hrvatske kao takve. 1971. bilo je Hrvatsko proljeće kada je Hrvatska tražila veću autonomiju u tadašnjoj državi, to se nije realiziralo. To javno iskazivanje želje za veću autonomiju i kasniju samostalnost je pošlo s jezikom. Jezik je ogledalo političkih odnosa, jezik je ogledalo dubinskog osjećaja pripadnosti naciji. Željela bih se ovom prilikom zahvaliti predstavnicima rumunjskih institucija zato što pružaju podršku hrvatskoj zajednici u Rumunjskoj, omogućavaju joj da razvija i njeguje jezik i identitet, a hrvatska država je na tome zahvalna prijateljskoj Rumunjskoj državi. Standardi za materinsko jezikovno manjina u Rumunjskoj su vrlo dobri, jednako tako je i u Hrvatskoj, i mi smo na tome zahvalni kako predstavnicima na centralnoj razini tako i predstavnicima na lokalnoj razini, naglasila je veleposlanica Kapitanović.

Nakon veleposlanice R. Hrvatske općenito su o aspektima vezanim za materinski jezik i Deklaraciju o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika govorili podtajnik Odjela za međunarodne odnose Rumunjske vlade Thomas Indilariu,

glavni i kolski inspektor Karaševinske županije Lavinia Carina Pristavu, dr. znan. Marija Lacki, insp. za manjine Filka Ana, rav. OS Lupak Marija Sp taru ali i drugi sudionici kulturne manifestacije organizirane u Karaševu, drevnoj "prijestolnici" Hrvata u Rumunjskoj. Na samom kraju kulturne manifestacije je istaknuta i činjenica da u 12. članku Ustava R. Hrvatske od 1990. godine jasno i nedvojbeno stoji da je u Republici Hrvatskoj službeni jezik hrvatski i latini no pismo, a hrvatski jezik priznat je u meunarodnoj zajednici i Europskoj uniji te se samostalno razvija u raznim znanstvenim i obrazovnim institucijama.

Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika je iznimno važan povijesni događaj za Hrvatsku, jer ujedinjuje hrvatski narod i jezik u neraskidivu cjelinu. Deklaraciju je potpisalo 18 hrvatskih kulturnih i znanstvenih institucija, a objavljena je u tjedniku Telegram u Zagrebu 17. ožujka 1967. Autori Deklaracije i znanstvene institucije potpisnice pozvale su jugoslavensku državu da se odrekne politike jezičnog jedinstva koje je uključivalo Hrvate, Srbe, Crnogorce i Bošnjake i pozivalo na dosljednu uporabu hrvatskoga književnog jezika u svim područjima hrvatskog javnog i društvenog života.

Naime, dokument iz 1967. bio je svojevrsna borba hrvatskog znanstvenog svijeta za opstanak, za pravo na samostalan i autonoman razvoj jezika i za očuvanje bogate kulturne baštine Hrvatske upravo u periodu postojanja opasnosti etnolingvističnog izjednačavanja i gašenja etnolingvističnog nametanjem srpsko-hrvatskog jezika kao državnog, odnosno ograničavanjem prava na uporabu hrvatskoga jezika.

Dana 17. ožujka 2022. navršila se 55. obljetnica od objave Deklaracije, a u Republici Hrvatskoj se svake godine od 11. do 17. ožujka obilježavaju Dani hrvatskog jezika, spomen-tjedan ustanovljen odlukom Hrvatskog sabora od 1997. u spomen na Deklaraciju o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika.

Ivan Dobra